

IMPLEMENTACIJA INTELIGENTNOGA TRANSPORTNOG SUSTAVA U SPLITU

Poboljšanje protočnosti prometa u Splitu

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Kako bi se riješio svakodnevni problem veliki prometnih gužvi u gradu Splitu, implementira se jedan od najmodernijih inteligentnih transportnih sustava u Europi. Zahvaljujući visokotehnološkoj regulaciji, po dovršetku projekta očekuje se ubrzanje protočnosti prometa u Splitu, smanjenje gužvi, povećanje razine sigurnosti i maksimalno iskorištavanje postojećih prometnih kapaciteta.

Uvodne napomene

Split je regionalno središte Splitsko-dalmatinske županije, u koje svakodnevno migrira velik broj radnika i studenata iz okolnih gradova i mjesta. Osim toga grad je popularno turističko središte u koje se priljeva ogroman broj inozemnih turista, najviše u ljetnim mjesecima, zbog čega se stvaraju gužve na svim važnijim prometnicama. Zbog sve duže turističke sezone i rasta broja radnih mjesta u Splitu teško je izdvojiti razdoblje u godini u kojemu gradnja potrebne infrastrukture ne bi uvelike ometala svakodnevne poslove i narušavala kvalitetu života ljudi. Jasno je da je Split kao

grad postao prenapučen te da se prometnice i infrastruktura ne mogu graditi brzinom kojom se razvija sam grad. Zbog toga gradske vlasti traže rješenje koje ne zahtijeva dugotrajne i skupe radove na prometnicama te ne izaziva dodatne naknadne gužve koje su uobičajena pojava kod izgradnje bilo kakve infrastrukture. Jedno od takvih rješenja jesu inteligentni transportni sustavi (ITS) koji predstavljaju nadgradnju klasičnoga prometnog sustava kojima se znatno poboljšavaju organizacija i tijek prometa. Takvi sustavi omogućuju učinkovitiji prijevoz, povećanje razine sigurnosti u prometu, udobnosti i zaštite putnika te smanjenje emisije štetnih plinova.

U Splitu se svakodnevno stvaraju gužve na prometnicama

Potpisan ugovor o uvođenju inteligentnoga transportnog sustava

Jedan od najmodernijih ITS-ova u Europi, zahvaljujući visokotehnološkoj regulaciji, ubrzat će protočnost prometa u Splitu, smanjiti gužve, povećati razinu sigurnosti i omogućiti da se maksimalno iskoriste postojeći prometni kapaciteti. Ugovor o uvođenju inteligentnih transportnih sustava na funkcionalnome prometnom području grada Splita potpisali su 10. siječnja 2023. u Gradskoj upravi u Splitu gradonačelnik Ivica Puljak i predstavnici zajednice ponuditelja, Plamenko Barišić u ime tvrtke *KING ICT d.o.o.* i Gordana Kovačević u ime tvrtke *Ericsson Nikola Tesla d.d.* Nositelj je projekta Grad Split, a partneri su Grad Solin, *Hrvatske ceste*, Lučka uprava Split i Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije. Vrijednost ugovora je 11.967.289,80 eura, a sufinancira ga Europska unija iz Kohezijskoga fonda, Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Implementacija će se izvoditi po principu „projektiraj i realiziraj“ (engl. *design & build*), što znači da izvođač radova vodi sve faze projekta, od projektiranja do radova na projektu, te jamči za ugovorene standarde. Taj sustav trebao bi olakšati kretanje, podići razinu sigurnosti u svim vrstama prometa koje koriste građani i posjetitelji, ali i ostvariti uštede i u vremenu i u troškovima. Inteligentni način upravljanja prometom u Splitu prilika je za unaprjeđenje i optimizaciju kvalitete prometa prije nego što se ostvare svi odavno najavljeni, veliki infrastrukturni zahvati koji čekaju više desetljeća kao što su ulazi u Split, raskrižje na Širini i izlaz iz Gradske luke.

Inteligentni transportni sustav ubrzat će protočnost prometa u Splitu

Sustav obuhvaća niz rješenja: omogućuje upravljanje prometom pomoću semaforškog sustava, videonadzor, aplikacije za informiranje putnika o situacijama u prometu, sustav za informiranje vozača izmjenjivim prometnim znakovima na dvjema ključnim lokacijama, prioritizaciju vozila javnoga prijevoza i žurnih službi, sustav za praćenje vremenskih uvjeta te opremanje Centra za kontrolu i nadzor prometa. Taj moderni ITS podrazumijeva i više podsustava, od kojih je jedan „Upravljanje prometom – semaforški sustav i adaptivno upravljanje prometom“, što će omogućiti optimiziranje semaforških programa kako bi se uravnotežilo vrijeme prolaska vozila i prosjeka zaustavljanja na cestama. Građanima će biti dostupna aplikacija za informiranje putnika koja će im dati pristup svim važ-

nim prometnim informacijama, a koja integrira podatke iz raznih podsustava (pametno parkiranje, javni gradski prijevoz putnika, informiranje o stanju u prometu i slično). Aplikacija korisnicima šalje precizne i pouzdane informacije, pri čemu može pomoći u izboru načina i vremena prijevoza, rute ili nekih drugih odluka vezanih uz putovanje. Dio toga sustava su i podsustav za videonadzor, koji uključuje niz kamera, usluga informiranja vozača promjenjivim prometnim znakovima te podsustav za prioritizaciju vozila javnoga gradskog prijevoza i žurnih službi. Svi sustavi ITS-a međusobno su povezani te objedinjeni u Centru za upravljanje prometom, središnjoj kontrolnoj sobi gdje se promet nadgleda i kontrolira. Potpisivanju ugovora nazočili su i vršitelj dužnosti ravnatelja Središnje agencije za financiranje i ugo-

varanje programa i projekata EU (SAFU) Dragan Jelić, ravnatelj Županijske uprave za ceste Petar Škorić te predstavnici Grada Solina i *Hrvatskih cesta*. Rok za provedbu toga projekta jest treći kvartal 2025. Osmišljeni sustav primjenjuje isključivo modernu tehnologiju da bi smanjio i optimizirao prometne gužve, a sama ugradnja sustava neinvazivna je i zahtijeva minimalne napore.

Izvor:

- <https://split.hr/>
- <https://www.zuc-split.hr/>
- <https://hrvatske-cesta.hr/>

Fotografije:

- <https://static.gradonacelnik.hr>
- <https://ip.index.hr/remote/bucket.index.hr/b/index/f58187bc-2dfe-454a-876d-2185be5a0c12.jpg>